

พระราชดำรัส ในพิธีพระราชทานธงประจำรุ่น
ลูกเสือชาวบ้านจังหวัดนครศรีธรรมราช
ณ สนามกีฬาชาติตระการโกศล
วันอังคารที่ 12 กันยายน 2521

สาระ

หน้า

บทความวิจัยภายในประเทศ	2
จำนวนโคนม อ.ส.ค.	2
การจัดการฟาร์ม	3
การจัดการด้านสุขภาพ	3
Dairy Activities News	4

E-mail : farmproduction@dpo.go.th

ศูนย์เรียนรู้และการถ่ายทอดการศึกษาการเลี้ยงโคนมในโรงเรียน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี จังหวัดสกลนคร

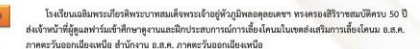
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) จัดทำโครงการนำร่องศูนย์เรียนรู้และการถ่ายทอด การศึกษาทางเลือกในไทยเป็นระยะที่ ๒ มีสถาน วิทยา “อาชีพธรรมชาติทาง ปศุสัตว์ไทยวนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และสอดคล้องอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ โดยมีการอนุมัติจาก คณะกรรมการ อ.ส.ค. พ.ศ. 2558 ให้มีศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงโคเนื้อที่ ๓ สถานะ จังหวัดสกลนคร เป็นปilot นำร่อง และสนับสนุนในสาขาอื่นอีกจำนวน 5 ตัว และต่อมาในปี พ.ศ. 2562 กำหนดปilotสู่จังหวัด สกลนคร ๓ ศูนย์ในโคเนื้อ อีก ๒ ศูนย์

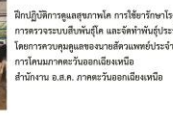
ผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2566

ปริมาณน้ำนมดิบ 40 กก./วัน , น้ำนมดิบเฉลี่ย 13.33 กก./หัว/วัน

จำนวนโศกนาฏกรรมในโครงการ		
ที่	ประเภทคดี	จำนวน (ตัว)
1	โรครึ้นคนใกล้ตน	3
1.1	โรครึ้นคนใกล้ตน	0
1.2	โรครึ้นคนใกล้ตน	3
2	โศกนาฏ (โดยผู้เสียชีวิต)	0
3	โศกนาฏ	1
4	โศกนาฏ 12 - 2 เดือน	2
5	โศกนาฏมากกว่า 12 เดือน	2
รวมคดีทั้งหมด		8

เขียนขอเข้าร่วมกิจกรรมสมาชิกศูนย์รวมงานวัฒนธรรม
อ.ศรีธาตุ จ.อุดรธานี

ฝึกปฏิบัติการแลดูสภาพดิน การใช้อุปกรณ์การเกษตร
การตรวจระบบสืบพันธุ์ และจัดทำฐานข้อมูล
โดยการควบคุมดูแลของนายสัตวแพทย์ประจำกองส่งเสริม
การโคนมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สำนักงาน อ.ส.ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โครงการ อ.ส.ค. รักน้อม รักฟาร์ม บกระดับฟาร์มโคนมเป็น Smart Farmer และต่อยอดเป็นฟาร์มพี่เลี้ยงสร้างเครือข่ายเพื่อแบ่งปัน ประจำปี 2566

นวัตกรรมการอุตสาหกรรมโคนมไทย
สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

 กระบวนการเรียนรู้
ยกระดับและต่อยอดฟาร์มโคนม

ป้องกันและรักษาโรคเต้านมอักเสบและระบบสืบพันธุ์โคนม

การจัดการแปลงหญ้าให้มีคุณภาพดี

การจัดการและการให้อาหารโคนม

การบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องเรือนที่สืบรับเกษตรกร

ที่มา : เทศกาลงานโคนมแห่งชาติ ประจำปี 2567 “นิทรรศการงานโคนม67”

การจัดการฟาร์ม

การจัดการดูแลฝูงโคนม(ต่อ)

การเอาใจใส่เฝ้าระวังการตรวจคัด ความแม่นยำในการตรวจคัด การสังเกตสีของเมือกที่ขับออกมาจากอวัยวะเพศในระยะก่อนและหลังเป็นสัด ซึ่งช่วยบ่งบอกถึงภาวะติดเชื้ในระบบสืบพันธุ์ และการสังเกตเมือกเลือดในระยะหลังเป็นสัด หรือหลังผสมพันธุ์ บ่งบอกถึงระยะเวลาที่ไซตัก เป็นเรื่องสำคัญมากที่มีผลต่ออัตราการผสมติด หากแม่โครีดนมในระยะนี้ไม่แสดงอาการเป็นสัด ต้องรีบสังเกตว่า ตรวจหาความผิดปกติของระบบสืบพันธุ์ โดยเฉพาะรังไข่ และ/หรือตรวจอาการโรคมดลูกอักเสบ หากไม่สามารถผสมพันธุ์แม่โครีดนมในระยะนี้ให้อุ้มท้อง จะเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลแม่โคในระยะเตรียมมากขึ้น และก่อให้เกิดปัญหาการจัดแบ่งกลุ่มแม่โครีดนม

บางฤดูกาลที่มีแม่โคคลอดมากกว่าปกติทำให้ต้องย้ายแม่โครีดนมเข้ามาอยู่ในคอกสำหรับแม่โครีดนมในระยะนี้มากขึ้น ต้องย้ายแม่โครีดนมออกไปอยู่ในคอกสำหรับแม่โครีดนมที่อุ้มท้องแล้ว กรณีที่มีปัญหาการจัดกลุ่มให้พิจารณาการย้ายแม่โครีดนมไปอยู่ในกลุ่มที่อุ้มท้องแล้วตามหลักเกณฑ์ และเรียงลำดับดังนี้

- 1.แม่โครีดนมที่ได้รับการตรวจยืนยันว่าอุ้มท้องแล้ว
- 2.แม่โครีดนมที่ได้รับการผสมพันธุ์แล้ว ไม่กลับสัดในรอบสอง และรอการตรวจยืนยันว่าท้องและให้ผลผลิตน้ำนมปานกลาง
- 3.แม่โครีดนมที่ได้รับการผสมพันธุ์แล้ว ไม่กลับสัดในรอบสอง และรอการตรวจยืนยันว่าท้องและมีความสมบูรณ์ของร่างกายดี
- 4.แม่โครีดนมที่ได้รับการผสมพันธุ์แล้ว ไม่กลับสัดในรอบแรก และให้ผลผลิตน้ำนมปานกลาง
- 5.แม่โครีดนมที่ได้รับการผสมพันธุ์แล้ว ไม่กลับสัดในรอบแรก และมีความสมบูรณ์ของร่างกายดี
- 6.แม่โครีดนมที่ได้รับการผสมพันธุ์แล้วยังไม่ครบรอบแรกของการกลับสัด และให้ผลผลิตน้ำนมปานกลาง
- 7.แม่โครีดนมที่ได้รับการผสมพันธุ์แล้วยังไม่ครบรอบแรกของการกลับสัด และมีความสมบูรณ์ของร่างกายดี

2.5 การจัดการดูแลแม่โครีดนมในคาบอุ้มท้องถึงคาบเตรียม

แม่โครีดนมในคาบหลังคลอด 14 สัปดาห์เป็นต้นไปและ/หรืออุ้มท้องแล้ว เป็นระยะที่ให้ผลผลิตน้ำนมลดลงอย่างต่อเนื่อง ความต้องการโภชนาเพื่อใช้ในการผลิตน้ำนมจะลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่มีการนำโภชนามาผลิต สะสมเป็นไขมันและกล้ามเนื้อในอวัยวะต่างๆมากขึ้น โดยสังเกตเป็นแม่โครีดนมในระยะนี้เริ่มมีสุขภาพดีขึ้น ไม่เป็นโรคง่าย ขนเริ่มเป็นมันวาว และร่างกายมีความสมบูรณ์มากขึ้น การจัดการดูแลแม่โครีดนมในระยะนี้ จึงมีจุดประสงค์เพื่อให้แม่โครีดนมมีการสะสมไขมันและกล้ามเนื้อตามอวัยวะต่างๆของร่างกายอย่างต่อเนื่อง สามารถรักษาการลดระดับการผลิตน้ำนมร้อยละ 5 ต่อเดือน เมื่อเปรียบเทียบกับการผลิตน้ำนมในเดือนที่ผ่านมา

การจัดการ : ด้านสุขภาพ

การเป็นสัดในโค (ต่อ)
(Bovine Oestrous Cycle)การเปลี่ยนแปลงของมดลูกในวงจรการเป็นสัด
(Cyclic changes in the uterus)

ในระยะเป็นสัด มดลูกจะมีเลือดมาหล่อเลี้ยงมาก (congestion) และเยื่อชั้นในของผนังมดลูก (endometrium) จะบวมหนาผิวมัน ในส่วนกล้ามเนื้อมดลูกจะเกร็งตัว ดังนั้นเมื่อล้วงตรวจทางทวารหนักจะพบลักษณะการเกร็งแข็งตัว (tonic turgidity) ปีกมดลูกจะแข็งและงอตัว (erect and coiled) การตรวจพบการแข็งตัว (tonicity) ของมดลูกนี้จะพบในระยะวันก่อนการเป็นสัดจนถึงวันหลังการเป็นสัด โดยการเกร็งตัวจะพบสูงสุดในช่วงเป็นสัด ซึ่งนายสัตวแพทย์ผู้มีประสบการณ์สามารถใช้อาการเกร็งตัวของมดลูก เป็นตัวบ่งชี้การเป็นสัด ได้ถูกต้องเมื่อล้วงตรวจทางทวารหนัก หลังเป็นสัดผ่านไปแล้ว 24-48 ชม. ผนังมดลูกส่วนเม็ดกระดุม(uterine caruncles) จะมีจุดเลือดออกและมีเม็ดเลือดแดงปนเมือกพบได้ในเมือกหลังการเป็นสัด (vaginal discharge of blood or post-oestrus bleeding) ซึ่งพบได้บ่อยในโคสาว ต่อมาในระยะไม่เป็นสัดในวงจร (dioestrus) ผนังมดลูกจะมีสารคัดหลั่งจากต่อมของมดลูก (uterine glands) น้อยลงมาก

การเปลี่ยนแปลงของรังไข่ในวงจรการเป็นสัด
(Cyclic changes in the ovaries)ฟอลลิเคิลในวงจรการเป็นสัด
(Follicular growth and development)

เมื่อโคเริ่มมีวงจรการเป็นสัด ระบบสืบพันธุ์จะพัฒนาขนาดเริ่มโตขึ้น ในช่วงเป็นสัดปกติ ฟอลลิเคิลจะสุกและไข่(ovum) ตกครั้งละใบ บางครั้งในโคบางตัวในบางรอบการเป็นสัดอาจเกิดการตกไข่ครั้งละ 2 ใบ (twin ovulation) พบได้ 4-5 เปอร์เซ็นต์ การเกิดการตกไข่โดยธรรมชาติครั้งละ 3 ใบพบได้บ้างแต่โอกาสเกิดน้อยมาก ในโคมีรายงานว่าพบไข่ตกจากรังไข่ข้างขวามากกว่าข้างซ้ายในสัดส่วน 60 ต่อ 40 โดยขนาดและรูปร่างของรังไข่ขึ้นกับว่า อยู่ในวันใดของวงจรการเป็นสัด มีคอร์ปัสลูเทียมอยู่ข้างใด อยู่ในวันที่เท่าใดในวงจร ลักษณะที่สำคัญที่พบในรังไข่คือฟอลลิเคิลและคอร์ปัสลูเทียม ในโคสาวจะพบฟอลลิเคิลระยะแรก (primordial follicles) ในรังไข่ นับแต่แรกเกิดประมาณ 150,000 ใบ ณ วัยเจริญพันธุ์จำนวนฟอลลิเคิลในโคมีประมาณ 75,000 ใบ โดยทั่วไปพบว่าตลอดช่วงชีวิตของโคมีฟอลลิเคิลจำนวนน้อยกว่า 100 ใบ ที่จะเจริญโตจนถึงระยะตกไข่ได้ มากกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ของโคเพศเมียมีการตกไข่เพียงใบเดียวในแต่ละวงจรการเป็นสัด ดังนั้นฟอลลิเคิลส่วนใหญ่จึงเสื่อมสลายไปโดยไม่มีการนำไปใช้งาน

Dairy Activities News

วันที่ 13 ธันวาคม 2565 นายสมพร ศรีเมือง ผู้อำนวยการ อ.ส.ค. มอบหมายให้ นายพีระ ไชยรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อ.ส.ค. เป็นประธานในพิธีเปิด การฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม รุ่นที่ 315 โดยจัดขึ้นระหว่างวันที่ 13-22 ธันวาคม 2565 กิจกรรมอบรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป เข้ารับการฝึกอบรม และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาด้านการเลี้ยงโคนมได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 16 คน ณ ศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย-เดนมาร์ก สำนักงานใหญ่ อ.ส.ค. อ.มวกเหล็ก จ.สระบุรี

วันที่ 14 ธันวาคม 2565 นายขลิต ขาวปลอด หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการเลี้ยงโคนม มอบหมายให้ นางสาวสุดคณิง ถนอมเงิน หัวหน้ากองบริการปัจจัย การเลี้ยงโคนม, นายสุชาติ แผงจันทิก หัวหน้ากองส่งเสริมการเลี้ยงโคนม พร้อมด้วยคณะกรรมการตรวจรับอาหารสัตว์ และพนักงานที่เกี่ยวข้อง เข้า ตรวจเยี่ยมโรงงานผลิตอาหารสัตว์บริษัทมารวย ฟีดมิลล์ จำกัด เพื่อศึกษาดูงานและกระบวนการผลิตทั้งหมด เพื่อประกอบในการตรวจรับ โดยมี นาย พินิจ เต็มสุวรรณพานิช กรรมการผู้จัดการบริษัทมารวย ฟีดมิลล์ จำกัด ให้การต้อนรับพร้อมนำเยี่ยมชมโรงงาน ณ โรงงานผลิตอาหารสัตว์บริษัทมารวย ฟีดมิลล์ จำกัด ตำบลพัฒนานิคม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

ช่วงเช้าวันที่ 19 ธันวาคม 2565 นายสมพร ศรีเมือง ผู้อำนวยการ อ.ส.ค. ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีอัญเชิญถ้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อประดิษฐาน ณ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) โดยมี ผู้บริหาร พนักงาน ลูกจ้าง และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม แต่ละสหกรณ์ เข้าร่วมในพิธี ณ อาคาร 1962 ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี

